

dynamics of the share of corporate income tax municipal ownership in local revenues, particularly in general and tax revenues, and a gross regional product of villages of Vinnytsia region during 2004-2014 is analyzed. Extremely meager influence municipal enterprises ownership of the budgets of local government in Ukraine is demonstrated. Particular attention was devoted to the issue increasing the share of income tax, as it will increase revenues to local budgets and increase the level of business activity of enterprises of municipal ownership and their role in the economy of administrative and territorial unit. The ways of improvement of the enterprises of municipal ownership in Ukraine are proposed. Foreign experience of effective functioning of municipal enterprises is reviewed.

Keywords: municipal enterprises forms of property, income tax municipal enterprises, finance, types of municipal enterprises.

References:

1. Zabashtanskyy, M. (2005). Sources of funds utilities. *Aktual'niproblemyekonomiky [Actual problems of economy]*, no. 6, pp. 25-29 (in Ukr.).
2. Chyzh, V.I. (2005). *Informatsijnezabezpechenniaupravlinniavytratamypidpriemstvzhytlovo-komunal'nohohospodarstva (teoriiaipraktyka)* [Information security management costs of housing and communal services (theory and practice)], Shidnoukr. nat. University of them. Volodymyr Dahl, Lugansk, 288 p. (in Ukr.).
3. Bondarenko, G. (2006). *Assessment of economic potential and efficiency of municipal property*, Abstract to Phd dissertation 08.10.01. Hark. nat. Acad., Kharkiv, 21 p. (in Ukr.).
4. Suntsova, O.O. (2012). Features communal sector reform in the Ukrainian government model. *Aktual'niproblemyekonomiky [Actual problems of economy]*, no. 6, pp. 12-17 (in Ukr.).
5. Treschov, M.M. (2013). Prospects improving the administration of Tax on profit. *Ekonomichnyjvisnykuniversytetu: zb. nauk. pr. DVNZ «Pereiaslav-Khmel'nyts'kyj DNU im. H. Skovorody» [Economic Bulletin of the University: Coll. Science. pr. SHEI "Pereyaslav-Khmel'nitsky DNU them. H. Skovoroda"]*, vol. 21/1, pp. 219-224 (in Ukr.).
6. *Constitution of Ukraine*, on June 28, 1996 № 254k / 96-VR. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, no. 30, Art. 141 (in Ukr.).
7. *Budget Code of Ukraine* (2003), Law of Ukraine of 08.07.2010. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, № 2456-VI (in Ukr.).
8. *On local government in Ukraine* (1997), Law of Ukraine dated 21.05.1997. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, № 280 / 97-VR (in Ukr.).
9. Ed. A.F. Mel'nyk (2013). *Modernizatsiiasuspil'nohosektoruekonomikyvumovakhglobal'nykhzmin* [Modernization of public sector in conditions of global change]. TNEU "Economic Thought", Ternopol, 528 p. (in Ukr.).
10. *Economic Code of Ukraine*, Law of Ukraine of 16.01.2003. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua> (in Ukr.).

УДК 336.1:352

Л.І. Простебі, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ФОРМУВАННІ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Анотація

У даній статті досліджено податкові джерела формування дохідної частини місцевих бюджетів. Фінансове забезпечення органів місцевої влади залежить від їх фінансової самостійності. Визначальну роль у фінансовому забезпеченні відіграють податкові надходження, частка яких є

найвагомішою у складі доходів (без врахування трансфертів), тому ефективно виконання місцевими органами влади покладених на них функцій можливе за наявності джерел зростання податкових надходжень місцевих бюджетів. Визначено, що обсяг податкових надходжень складає значну частку в доходах місцевих бюджетів України. Досліджено структуру податкових надходжень місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки. Здійснено аналіз динаміки надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки. Охарактеризовано основні види податків і зборів, які формують дохідну частину місцевих бюджетів, в контексті змін Бюджетного і Податкового кодексів України.

Ключові слова: місцеві бюджети, податкові надходження, місцеві податки і збори, податок на доходи фізичних осіб, податок на майно.

Л.И. Простеби, к.э.н.,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ, г. Черновцы

НАЛОГОВЫЕ ПОСТУПЛЕНИЯ И ИХ ЗНАЧЕНИЕ В ФОРМИРОВАНИИ ДОХОДНОЙ ЧАСТИ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ

Аннотация

В данной статье исследованы налоговые источники формирования доходной части местных бюджетов. Финансовое обеспечение органов местной власти зависит от их финансовой самостоятельности. Определяющую роль в финансовом обеспечении играют налоговые поступления, доля которых самая весомая в составе доходов (без учета трансфертов), поэтому эффективное выполнение местными органами власти возложенных на них функций возможно при наличии источников роста налоговых поступлений местных бюджетов. Определено, что объем налоговых поступлений составляет значительную долю в доходах местных бюджетов Украины. Исследована структура налоговых поступлений местных бюджетов Черновицкой области за 2012-2014 годы. Осуществлен анализ динамики поступлений налога на доходы физических лиц местных бюджетов Черновицкой области за 2012-2014 годы. Охарактеризованы основные виды налогов и сборов, формирующих доходную часть местных бюджетов, в контексте изменений Бюджетного и Налогового кодексов Украины.

Ключевые слова: местные бюджеты, налоговые поступления, местные налоги и сборы, налог на доходы физических лиц, налог на имущество.

Постановка проблеми. Визначальна роль у забезпеченні фінансової незалежності органів місцевої влади належить податковим надходженням. Процеси реформування податкового і бюджетного законодавства все ще не сприяють стимулюванню місцевих органів влади до пошуку джерел активізації власних фінансових ресурсів. Для забезпечення достатнього фіскального рівня бюджетних доходів на поточний момент актуальною проблемою відносин центру та регіонів залишається підвищення ефективності бюджетно-податкової політики в контексті реформування бюджетного та податкового законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень досліджувалися багатьма вченими-економістами. Різні теоретичні аспекти

даної теми можна зустріти в наукових працях Ю. Бучакчийської [1], В. Дем'янишина, О. Кириленко [2], Г. Козьоринської [3] В. Кравченка [4], А.Крисоватого [5], І. Луніної [6], Н. Михасьової [7], А. Науменко [8], Н. Проць [9], О. Ревенко [7], В. Стрілець [10]. Науковці досліджували інструменти бюджетно-податкового регулювання розвитку регіонів, методологію та оцінку використання податкового потенціалу регіонів, організацію раціональної системи місцевого оподаткування. Проте, на нашу думку, практичні аспекти формування податкових надходжень місцевих бюджетів потребують подальших досліджень в контексті реформування бюджетного та податкового законодавства.

Метою даної статті є аналіз та характеристика ролі податкових інструментів формування доходів місцевих бюджетів в умовах реформування податкового і бюджетного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Для подолання соціально-економічної кризи, забезпечення економічного зростання в Україні необхідно знайти шляхи удосконалення бюджетно-податкової політики. Її ефективність залежить від правильного розподілу повноважень і фінансових ресурсів між центром і регіонами.

Стабільний соціально-економічний розвиток регіонів потребує належного фінансування за допомогою коштів місцевих бюджетів. На поточний момент проблемою місцевих органів влади є недостатній обсяг власних фінансових ресурсів.

Статистичні дані про виконання місцевих бюджетів у 2014 році свідчать про значну питому вагу в доходах місцевих бюджетів міжбюджетних трансфертів (56,4 %). Це означає, що місцеві бюджети залежні від коштів державного бюджету [11].

Фінансове забезпечення органів місцевої влади залежить від їх фінансової самостійності. Визначальну роль у фінансовому забезпеченні відіграють податкові надходження, частка яких є найвагомішою у складі доходів (без врахування трансфертів), тому ефективне виконання місцевими органами влади покладених на них функцій можливе за наявності джерел зростання податкових надходжень місцевих бюджетів.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу [12] податковими надходженнями є встановлені законами України загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) та місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).

Положення Податкового кодексу України [13] виділяють сім загальнодержавних та чотири місцевих податків і зборів. До загальнодержавних відносять: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, екологічний податок, мито, рентна плата та акцизний податок. А до місцевих: податок на майно;

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

єдиний податок; збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

Обсяг податкових надходжень складає значну частку в доходах місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів). У 2014 році надійшло 87,3 млрд. грн., що на 4,2 % менше показника 2013 року [11].

Розглянемо частку податкових надходжень в структурі доходів місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки. У 2012 році питома вага податкових надходжень місцевих бюджетів Чернівецької області (без врахування міжбюджетних трансфертів) становила 79,5%, у 2013 році цей показник трохи зменшився - 74,5%, а у 2014 році збільшився і становив 1002909,0 тис. грн. (або 80,6%). Отже, протягом досліджуваного періоду спостерігається збільшення податкових надходжень на 1,1%. Таким чином, обсяг податкових надходжень складає вагому частку в доходах місцевих бюджетів Чернівецької області (без урахування міжбюджетних трансфертів).

Проведемо дослідження структури податкових надходжень місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки (табл.1).

Таблиця 1

Структура податкових надходжень до місцевих бюджетів
Чернівецької області за 2012-2014 роки

Податкові надходження	Роки						Відхилення структури, %		
	2012		2013		2014		2013/ 2012	2014/ 2013	2014/ 2012
	Факт	Питома вага, %	Факт	Питома вага, %	Факт	Питома вага, %			
Податок на доходи фізичних осіб	624612,4	67,5	648475,0	67,7	682316,0	68,0	0,2	0,3	0,6
Податок на прибуток підприємств	5826,7	0,6	5431,8	0,6	4550,8	0,5	-0,1	-0,1	-0,2
Збір за першу реєстрацію транспортного засобу	48581,9	5,2	39572,1	4,1	28808,6	2,9	-1,1	-1,3	-2,4
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів в тому числі плата за землю	142650,5	15,4	143008,8	14,9	150090,7	15,0	-0,5	0,0	-0,4
	123631,4	13,4	125497,0	13,1	127708,2	12,7	-0,2	-0,4	-0,6
Місцеві податки і збори	96784,1	10,5	115711,3	12,1	130369,1	13,0	1,6	0,9	2,5
Всього надходжень	925691,9	100	957517,7	100	1002909	100			

*Джерело: фінансова звітність Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

З наведених статистичних даних, бачимо, що податок на доходи фізичних осіб зберігає позицію вагомому за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів Чернівецької області. Протягом досліджуваного періоду надходження цього податку мали тенденцію до збільшення. Частка даного податку в загальній структурі податкових надходжень зростала. Зокрема, у

2013 році надійшло на 0,2% більше, ніж у 2012 році, у 2014 році – на 0,6% більше, ніж у 2012 році.

Другим за обсягом джерелом податкових надходжень до місцевих бюджетів області є плата за землю. Питома вага даного джерела надходжень до місцевих бюджетів Чернівецької області у 2012 році становила 13,4%, у 2013 році цей показник склав 13,1%, а у 2014 – 12,7%. Тобто протягом досліджуваного періоду спостерігається тенденція незначного зменшення даного виду надходжень. Зокрема, у 2014 році надійшло на 0,6% менше, ніж у 2013 році та на 0,4% менше за показник 2012 року.

Питома вага місцевих податків і зборів у 2012 році становила 10,5%, у 2013 році – 12,1%, а у 2014 році – 13,0%. Чітко простежується збільшення питомої ваги даного виду надходжень. Так, у 2014 році надійшло на 0,9 % більше показника 2013 р. року та на 2,5% більше показника 2012 року.

Структура податкових надходжень місцевих бюджетів Чернівецької області у 2014 році наведена на рис. 1.

Рис. 1. Структура податкових надходжень місцевих бюджетів Чернівецької області у 2014 році*, %

*Джерело: фінансова звітність Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Отже, провідне місце у формуванні фінансових ресурсів місцевих бюджетів належить податку на доходи фізичних осіб.

На рис. 2 подано динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки.

На жаль, з проведеного аналізу бачимо, що місцеві податки і збори, які виступають власним джерелом місцевого самоврядування, не займають провідного місця серед джерел наповнення місцевих бюджетів, що є досить негативним аспектом. Зазначимо, що в більшості розвинутих країн місцеві податки і збори становлять значну частку доходів органів місцевого самоврядування.

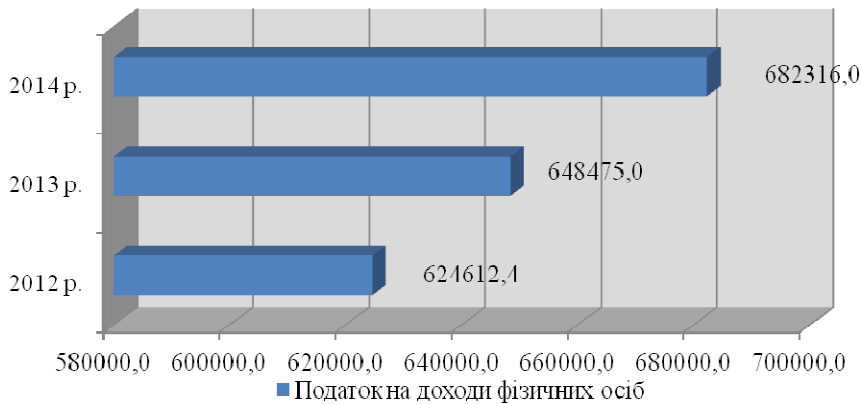

Рис. 2. Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів Чернівецької області за 2012-2014 роки*, тис. грн.

*Джерело: фінансова звітність Департаменту фінансів Чернівецької обласної державної адміністрації

Для порівняння: у США за рахунок місцевих податків забезпечується 65 % доходів місцевих бюджетів, у Франції – 60%, ФРН – 45%, Великобританії – 36%, Японії – 33%, в ЄС їх частка сягає 30% (в основному завдяки податку на нерухомість). Тому саме місцеві податки і збори мають забезпечувати фінансові передумови самостійності місцевих бюджетів у частині формування їхніх доходів [4, с. 113].

На сьогодні відбувається реформування системи місцевого самоврядування. Відповідно до Законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» [14] та «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [15] виділимо основні види податків і зборів, які формують дохідну частину місцевих бюджетів.

1. Податок на доходи фізичних осіб.

Встановлено основні нормативи розмежування надходжень податку на доходи фізичних осіб за кожною ланкою бюджету. Так, на території міст обласного значення, районів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, розмежування даного податку відбувається наступним чином: до Державного бюджету – 25%; до обласних бюджетів – 15%; до бюджетів міст обласного значення, районів, об'єднаних громад – 60%. Розмежування надходжень податку на доходи фізичних осіб на території міста Києва: 40% – до бюджету м. Києва та 60% – до Державного бюджету.

Зазначимо, що податок на доходи фізичних осіб тепер до сільських бюджетів не надходить. Щоб повернути собі прибутковий податок, сільським радам доведеться об'єднуватися і формувати спроможні територіальні громади.

2. Державне мито (100% до місцевих бюджетів).

3. Податок на прибуток підприємств приватного сектору економіки (10% – до обласних бюджетів).

4. Екологічний податок (до обласних бюджетів – 55%, до бюджетів міст обласного значення та районів – 25%), тобто збільшено норматив зарахувань до 80%.

5. Акцизний податок (ставка 5%) з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти). Зарахування коштів до місцевих бюджетів здійснюється за місцем розміщення об'єктів, в яких провадиться діяльність, що підлягає оподаткуванню.

6. Збори за спеціальне використання природних ресурсів.

7. Місцеві податки і збори, тощо.

На поточний момент у системі місцевого оподаткування присутні певні недоліки: фіскальна роль місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів є незначною; у місцевих органів влади не має законодавчих підстав щодо запровадження на своїй території власних податків і зборів; місцеві органи влади все ще незацікавлені в залученні додаткових фінансових ресурсів від справляння місцевих податків і зборів (хоча останні законодавчі зміни повинні спонукати до залучення цих ресурсів).

У перспективі, відповідно до законодавчих змін, вагомим джерелом наповнення місцевих бюджетів повинен стати податок на майно.

Зазначимо, що в поточному році податок на майно зазнав реформування (було об'єднано транспортний податок (раніше збір за першу реєстрацію транспортного засобу), плату за землю і податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки).

Органам місцевого самоврядування надано право самостійно приймати рішення щодо ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості (0-2% мінімальної зарплати за 1 кв. м) з урахуванням типів об'єктів та зональності їх розташування, а також права встановлювати пільги зі сплати цього податку.

Починаючи з 2015 року, платниками податку на майно є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Об'єктом оподаткування є житлова та нежитлова нерухомість. Суттєвим нововведенням щодо цього податку стало те, що сільські, селищні, міські ради можуть збільшувати граничну межу житлової нерухомості, на яку зменшується база оподаткування, від норм, зазначених у Податковому кодексі України: а) для квартири/квартир, незалежно від їх кількості, – на 60 кв. метрів; б) для житлового будинку/будинків, незалежно від їх кількості, – на 120 кв. метрів; в) для

різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), – на 180 кв. метрів. Зазначене суттєво знижує базу оподаткування та може спричинити ситуацію, коли на адміністрування податку витрачається більше коштів, ніж акумулюється на його рахунок [7, с. 152].

Погоджуємося з науковцем А.М. Науменко, який вважає, що для зменшення податкового навантаження, зменшення соціальної напруги та встановлення справедливого рівня оподаткування буде доцільно, зокрема для приватних будинків, виключити з переліку споруди сільськогосподарського призначення; надати пільгу щодо податку на майно чи звільнити від оподаткування на термін понад 2 роки регіональні малі та середні підприємства, що працюють у важливих для регіону галузях та сферах та отримують незначні доходи [7].

Від рівня прогнозованості податкових надходжень, а також від ступеня керованості процесу їх формування залежить збалансованість фінансово-бюджетної системи, ефективність бюджетної політики та її значення у системі державного регулювання економіки.

В Україні відсутня раціональна система прогнозування та планування податкових надходжень, котра б мала базуватися на використанні теорії експертних оцінок, кореляційних та регресивних моделей та інших методів оптимізації планових рішень. Тому перед суспільством стоїть проблема визначення оптимального рівня перерозподілу бюджетних фінансових ресурсів, щоб не існувало таких проблем, як високий рівень вилучення коштів у підприємств та населення та встановлення низького рівня вилучення коштів у юридичних та фізичних осіб [16, с.192-202].

Важливо, щоб система податкових надходжень базувалась на правильних вихідних методологічних принципах, що забезпечують: стійкість системи, оскільки у протилежному випадку неможливо говорити про стабільність дохідної бази бюджету; стимулюючий початок надходжень до бюджету; мобільність системи в контексті швидкості надходження доходів до бюджету, так і у сенсі самої системи [9].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Виходячи з вищенаведеного, можемо зробити висновки. Формування податкових надходжень місцевих бюджетів показали, що основним податком, який займає найбільшу питому вагу в структурі доходів є податок на доходи фізичних осіб (без врахування міжбюджетних трансфертів). Зміцненню фінансової спроможності місцевих бюджетів на основі зарубіжного досвіду сприятиме збільшення власних фінансових ресурсів. Для зростання частки місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів необхідно дозволити

місцевим органам влади запроваджувати на своїй території власні податки і збори.

У сучасних умовах кроки щодо реформування податкового і бюджетного законодавства спрямовані на розширення доходної бази місцевих бюджетів шляхом закріплення окремих податкових платежів та зборів за місцевими бюджетами. Водночас, на нашу думку, законодавчі нововведення поки ще не забезпечують бюджетну децентралізацію.

Найбільшу актуальність, на нашу думку, становитимуть подальші дослідження, що вивчатимуть проблеми та шляхи удосконалення податкової складової місцевих бюджетів.

Список використаних джерел:

1. Бучакчийська Ю. А. Роль місцевих податків і зборів у формуванні місцевих бюджетів України / Ю. А. Бучакчийська // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – Вип. №3 (15). – С. 133-136.
2. Кириленко О. П. Органи місцевого самоврядування повинні мати право самостійно визначати ставки місцевих податків і зборів [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/olga-kirilenko-organimiscevogo-samovryaduvannya-p/>.
3. Козьоринська Г. Я. Мобілізація податкових надходжень на основі податкового потенціалу на державному та регіональному рівнях / Г. Я. Козьоринська // Кримський економічний вісник. Науковий журнал. – 2013. – №1 (02). – С. 28-34.
4. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України : навч. посіб. / В. І. Кравченко. — К. : Т-во «Знання», КОО, 1999. — 487 с
5. Крисоватий А. І. Адміністрування податків в Україні : організація та напрямки трансформації : моногр. / А. І. Крисоватий, Т. Л. Томнюк. — Тернопіль : ВПЦ, «Економічна думка ТНЕУ», 2012. — 212 с.
6. Луніна І. О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України / О. І. Луніна // Фінанси України. – 2010. – №9. – С. 14-19.
7. Науменко А.М. Оподаткування нерухомості: закордонна практика та українські реалії / А. М. Науменко // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – Луцьк, 2015. – Випуск 11. – С. 144-155.
8. Проць Н. В. Формування податкових надходжень місцевих бюджетів в контексті бюджетної децентралізації / Н. В. Проць // Фінансовий простір. – 2015. – №1 (17). – С. 221-227.
9. Ревенко О. В. Бюджетно-податкові фактори, що визначають конкурентоспроможність та економічне зростання регіонів [Електронний ресурс] / О. В. Ревенко, Н. В. Михасьова // Бізнес інформ. – 2014. – №5. – Режим доступу : http://www.business-inform.net/pdf/2014/5_0/94_99.pdf
10. Вплив податкової реформи на ефективність функціонування бюджетної системи України [Електронний ресурс] / В. Ю. Стрілець. – Режим доступу : http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/2496/1/business-inform-2015-1_0-pages-323_330.pdf
11. Бюджетний моніторин: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. – К., 2015. – 77 с.
12. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : офіц. текст : за станом на 13 березня 2015 р. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
13. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : офіц. текст : за станом на 10 квітня 2015 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

14. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28 грудня 2014 року № 79-8 // Офіційний сайт Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19>.

15. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28 грудня 2014 року № 71-19 // Офіційний сайт Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

16. Свередан М. М. Державні фінанси: сучасні особливості механізму формування бюджетних доходів та фінансування видатків / М. М. Свередан // Становлення економіки в Україні у післякризовий період: ризики та проблеми розвитку : монографія; під ред. докт. екон. наук, проф. О. О. Непочатенко. – Умань: Сочінський, 2012. – Ч.1. – С. 192-202.

Lyudmila Prostebi, Candidate of Economic Sciences,
Chernivtsi Trade and Economics Institute of KNTEU, Chernivtsi

TAX REVENUES AND THEIR IMPORTANCE IN THE FORMATION OF LOCAL BUDGET REVENUES

Annotation

In the scientific article the sources of tax revenues of local budgets are researched. The financial support of the local authorities depends on their financial autonomy. The decisive role by is played in the financial support by tax revenues, the part of which is the most significant in revenues (excluding transfers). That's why the of the functions effective implementation by local authorities is possible on available sources of growth in tax revenues of local budgets. Determined that the amount of tax revenues is form a significant share in of the revenues of local budgets in Ukraine. The structure of tax revenues of local budgets of Chernivtsi region in 2012-2014. Is reviewed of tax the dynamics revenues income tax to local budgets Chernivtsi region in 2012-2014. The analysis of the main types of taxes and duties which form the revenues of the local budgets, in the context of changes in the Budget and Tax Codes of Ukraine are characterized.

Keywords: local budgets, tax revenues, local taxes and fees, income tax, property tax.

References:

1. Buchakchyjs'ka, Yu.A. (2011). The role of local taxes in local budgets Ukraine. *Visnyk Berdians'koho universytetu menedzhmentu i biznesu [Journal of Berdyansk University of Management and Business]*, vol. 3 (15), pp.133-136 (in Ukr.).

2. Kyrylenko, O.P. Local governments should have the right to determine the rates of local taxes and fees. Available at: <http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/olga-kirilenko-organimiscevogo-samovryaduvannya-p/> (Accessed 15 May 2015) (in Ukr.).

3. Koz'oryns'ka, H.Ya. (2013). Mobilizing tax revenue from tax potential at national and regional levels. *Kryms'kyj ekonomichnyj visnyk [Crimean Economic Bulletin]*, vol. 1, no.02, pp. 28-34 (in Ukr.).

4. Kravchenko, V.I. (1999). *Mistsevi finansy Ukrainy [Local finance Ukraine]*. Tovarystvo «Znannia», Kyiv (in Ukr.).

5. Krysovatyj, A.I., Tomniuk, T.L. (2012). *Administruvannia podatkov v Ukraini: orhanizatsiia ta napriamky transformatsii [Tax administration in Ukraine: organization and direction of transformation]*. Ekonomichna dumka, Ternopil' (in Ukr.).

6. Lunina, I.O. (2010). The formation of local budgets based on the principle of equivalence: the path to effective budgetary system Ukraine. *Finansy Ukrainy [Ukraine Finance]*, vol. 9, pp.14-19 (in Ukr.).

7. Naumenko, A.M. Taxation of Property: foreign practice and Ukrainian realities. *Visnyk Volyns'koho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu [Bulletin Volyn Institute of Economics and Management]*, no. 11. pp. 144-155 (in Ukr.).

8. Prots', N.V. (2015). Formation of the tax revenues of local budgets in the context of fiscal decentralization. *Finansovyy prostir [Financial space]*, vol. 1, no.17, pp. 221-227 (in Ukr.).
9. Revenko, O.V., Mykhas'ova, N.V. (2014). Budget and tax factors determining competitiveness and economic growth in the regions. *Biznes inform [Inform Business]*, vol. 5. Available at: http://www.business-inform.net/pdf/2014/5_0/94_99.pdf (in Ukr.).
10. Strilets', V.Yu. (2015). The impact of tax reform on the efficiency of the budget system of Ukraine. Available at: http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/2496/1/business-inform-2015-1_0-pages-323_330.pdf (Accessed 15 May 2015) (in Ukr.).
11. Zubenko, V.V., Samchyns'ka, I.V., Rudyk, A.Yu. et al. (2015). *Biudzhetnyj monitoryn: analiz vykonannia biudzhetu za 2014 rik* [Budget monitoryn: Analysis of Budget Execution in 2014]. IBSED, Proekt «Zmitsnennia mistsevoi finansovoi initsiatyvy», USAID, Kyiv (in Ukr.).
12. Verkhovna Rada of Ukraine (2010). *Budget Code of Ukraine*. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (Accessed 15 May 2015) (in Ukr.).
13. Verkhovna Rada of Ukraine (2010). *Tax Code of Ukraine*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 15 May 2015) (in Ukr.).
14. Verkhovna Rada of Ukraine (2014). *On Amendments to the Budget Code of Ukraine on the reform of intergovernmental relations*, Law of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19> (Accessed 15 May 2015).
15. Verkhovna Rada of Ukraine (2014). *On Amendments to the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts of Ukraine on tax reform*, Law of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19> (Accessed 15 May 2015) (in Ukr.).
16. Sveredan, M.M. (2012). Public finance: the modern features of the mechanism of formation of budget revenues and financing expenditures. *Stanovlennia ekonomiky v Ukraini u pislakryzovyy period: ryzyky ta problemy rozvytku* [Becoming economy in Ukraine in the post-crisis period: risks and problems of development], Ed. O.O.Nepochatenko. Sochins'kyj, Uman', Ukraine (in Ukr.).

УДК 336.14.352

О.І. Чугунов,

Державна фінансова інспекція України,
м. Київ

ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Анотація

Розкрито сутність планування видатків місцевих бюджетів як інструменту соціально-економічного розвитку територій. Визначено основні напрями підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів як складової фінансово-економічного регулювання адміністративно-територіальних одиниць. Подальший розвиток отримало положення щодо фінансового забезпечення територіальних громад як складової міжбюджетних відносин, інституційних засад управління місцевими фінансами в умовах економічних перетворень, результативності бюджетної політики місцевого самоврядування з врахуванням стану збалансованості місцевих бюджетів. Здійснено планування питомої ваги видатків місцевих бюджетів у валовому внутрішньому продукті на середньострокову перспективу.

Ключові слова: бюджетна система, місцеві бюджети, видатки бюджету, міжбюджетні відносини, фінансово-економічне регулювання, програмно-цільовий метод бюджетного планування.